

گنجنامه

دانشگاه شهید بهشتی دانشکده معماری،

با همکاری شرکت توسعه فضاهای فرهنگی،

سازمان میراث فرهنگی و نشر روزنه

نگرفته‌اند. و با آنکه مجموعه حاضر بیشتر یک کار دانشجویی است، اما در کل از عهده‌ی کار برآمده است. متن برای استفاده پژوهشگران و گردشگران خارجی نیز به زبان انگلیسی ترجمه شده است. در این مجموعه از منابع تاریخی استفاده شده، اما در حد بحث تاریخ بنا که به کتیبه‌ها برمی‌گردد. از مزایای دیگر این مجموعه، وجود ۴۰۰ تا ۴۵۰ واژه‌ی معماری است، که در هر جلد واژه‌نامه، کاربرد مربوط به آن تنظیم و در جلد بیستم که نمایه‌ی ۱۹ جلدی گنجنامه است واژه‌نامه به طور کامل خواهد آمد. هم‌چنین کتاب‌شناسی آثار معماری و تاریخی، و حدود هشت هزار شید از بناهای تاریخی و معماری، همراه با ۲۵ هزار اسلاید از ۸۰۰ بنا از دیگر ویژگی‌های این اثر می‌باشد. البته به نظر می‌رسد عکس‌ها از آن حد و کیفیت لازم عکس‌های حرفه‌ای برخوردار نیست. از طرفی متن در مجلدات نخستین، محور و موضوع اصلی به شمار نرفته که امید است در جلد‌های بعدی توضیحاتی در رابطه با بناها آورده شود. توضیحات متن در یک بخش مربوط به تاریخ بناها می‌باشد و در بخش دیگر بناها از لحاظ معماری توصیف شده‌اند. در رابطه با متن این مجموعه منابع داخلی و خارجی مورد استفاده قرار گرفته است. هم‌چنین در این مجموعه در کنار معرفی هر بنا و تصویر آن تلاش شده است، نقشه‌های بنا نیز ارائه شود. اما آنچه مهم می‌نماید آن است که دست‌اندرکاران این مجموعه تلاش کرده‌اند، مجموعه‌ای هماهنگ و منبعی شایسته در زمینه‌ی معماری اسلامی ایران ارائه دهند، که کاری است درخور و نیازمند حمایت بیشتر.

گنجنامه، مجموعه‌ای است از آثار معماری اسلامی ایران که به صورت موضوعی در بیست جلد همراه با نقشه‌ها، تصاویر، تاریخچه و اطلاعات بناهای تاریخی تدوین و تنظیم شده است. در این مجموعه ۶۰۰ اثر تاریخی معماری دوره اسلامی مورد توجه قرار گرفته است و عکس‌ها، نقشه‌ها و تاریخچه و متن مناسب این بناها هویت دهنده معماری آینده ایران خواهد بود. کتاب برای پژوهشگران معماری مفید بوده و اطلاعات مدون و منسجمی در یک مجموعه در اختیار آنان قرار می‌دهد. مجلد اول و دوم این مجموعه در سال ۱۳۷۵ منتشر شد. تاکنون شش جلد از این مجموعه‌ی ۲۰ جلدی منتشر شده است، که دو جلد توسط شرکت توسعه فضاهای فرهنگی، دو جلد توسط سازمان میراث فرهنگی و دو جلد هم توسط انتشارات روزنه به چاپ رسیده و امید می‌رود جلد‌های بعدی نیز توسط همین انتشارات تداوم یابد و به زودی ۶ جلد دیگر نیز منتشر شود.

در این مجموعه‌ی ۲۰ جلدی، آثار و بناهای معماری اسلامی ایران به شکل موضوعی دسته‌بندی شده است: مساجد، مساجد جامع، مقابر و امامزاده‌ها، کاروان‌سراها، مدارس، حمام‌ها، خانه‌ها، باغ‌ها، کاخ‌ها و بناهای بازار. هم‌چنین در رابطه با شهرهایی که در یک موضوع بناهای زیادی دارد، یک جلد گنجنامه به آن اختصاص یافته است، از جمله خانه‌های کاشان، یزد، اصفهان و مساجد اصفهان.

با اینکه تلاش شده است تمام بناهای مهم تاریخی و معماری اسلامی معرفی شوند اما به نظر می‌رسد معرفی تعدادی از بناها در مجموعه‌ی حاضر جای